

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту
завідувач кафедри
д.е.н., проф.Козак Ю.Г.
“ ” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності міжнародна економіка
за темою:

«Удосконалення міжнародних логістичних операцій підприємства галузі
портового господарства (на прикладі МТП «Южний)»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 3
спеціальності 6.030503 Міжнародна економіка
Абдул Екатерина Азізівна

Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри МЕВ
Уханова Інна Олегівна

Одеса – 2018

АНОТАЦІЯ

Абдул Катерина Азізівна

«Удосконалення міжнародних логістичних операцій підприємства галузі портового господарства на прикладі МТП «Южний» випускна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «Міжнародна економіка», Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Випускна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка», Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є логістичні процеси на підприємстві при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

У роботі розглядаються теоретичні основи поняття логістичних операцій та їх особливості, проведено узагальнення чинників впливу на логістичні операції і розглянуто основні методики оцінки ефективності ЗЕД підприємства.

Зроблений комплексний аналіз показників зовнішньоекономічної діяльності МТП «Южний» та SWOT-аналіз діяльності МТП «Южний» для реалізації наявних можливостей і протистоянню загрозам та виявленню внутрішніх недоліків підприємства.

Запропоновано організаційні заходи щодо удосконалення міжнародної конкурентоспроможності МТП «Южний» та розширення зовнішніх операцій зокрема за рахунок удосконалення процесу обслуговування міжнародних вантажноперевезень та організаційних заходів

Ключові слова: логістика; логістичний ланцюг; логістична стратегія; діагностика; конкурентоспроможність

SUMMARY

Abdul Katerina Azizivna

"Improvement of the international logistics operations of the enterprise of the port industry sector on the example of " Yuzhny "final paper for obtaining bachelor's degree in the specialty" International Economics ", Odesa National Economic University - Odesa, 2018.

Graduation paper for obtaining bachelor's degree in specialty 6.030503 "International Economics", Odess National Economic University. - Odesa, 2018.

The work consists of three sections. The object of research is the logistic processes at the enterprise in the implementation of foreign economic activity.

The theoretical base tells the concept of logistic operations and their peculiarities; generalization of factors of influence on logistic operations is carried out and the main methods of estimation of the efficiency of foreign economic activity of the enterprise are considered.

The complex analysis of the indicators of foreign economic activity of "Yuzhny" and SWOT analysis of "Yuzhny" activities are carried out to realize existing opportunities and to confront threats and identify internal deficiencies of the enterprise.

Organizational measures to improve the international competitiveness of "Yuzhny" and expansion of external operations in particular due to the improvement of the process of service of international cargo transportation and organizational measures are proposed.

Key words: logistics; logistics chain; sourcing; diagnostics; competitiveness.

ВСТУП.....	4	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ	6	6
ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ.....		
1.1 Сутність, види та особливості організації міжнародних логістичних операцій	6	6
1.2. Чинники впливу на логістичні операції при міжнародних вантажопереміщеннях	15	15
1.3. Методи визначення показників міжнародних логістичних операцій	23	23
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	28	28
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ МТП		
2.1 «ЮЖНИЙ».....	30	30
Характеристика організації міжнародної логістичної діяльності МТП «Южний» як елемента зовнішньоекономічної		
діяльності підприємства.....	31	31
2.2 Аналіз складових міжнародних логістичних операцій МТП		
2.3 «Южний».....	35	35
Діагностика показників міжнародної логістичної операції МТП «Южний ».....	45	45
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	56	56
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ В ГАЛУЗІ ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ МТП«ЮЖНИЙ».....	57	57
3.1. Удосконалення процесу обслуговування міжнародних вантажоперевезень МТП «Южний»	57	57
3.2. Організаційні заходи з удосконалення міжнародних логістичних процесів МТП «Южний».....	69	69
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	75	75
ВИСНОВКИ.....	77	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80	80

ВСТУП

В сучасних економічних умовах кризи України вихід на міжнародні ринки є неймовірно важливим для успішного функціонування підприємства. Тому, звичайно, підприємству при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності потрібно організовувати роботу таким чином, щоб максимально мінімізувати свої витрати і бути конкурентоспроможним на світовому ринку.

Вищевказане відбиває актуальність кваліфікаційної роботи.

Мета випускної роботи полягає в розробці рекомендацій щодо організації та удосконалення логістичних операцій МТП «Южний» при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Для досягнення поставленої мети слід виконати наступні завдання:

- визначити теоретичні основи логістичних процесів підприємства, а саме: поняття і сутність логістики; логістичних процесів на підприємстві;
- описати особливості міжнародної логістики морських портів;
- надати методику визначення ефективності логістичних операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- проаналізувати зовнішньоекономічну діяльність МТП «Южний»;
- надати діагностику міжнародної логістики МТП «Южний»;
- створити модель ефективності міжнародних логістичних операцій МТП «Южний»;
- визначити шляхи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності МТП «Южний»;
- надати напрями удосконалення міжнародної логістики МТП «Южний»;
- визначити напрями удосконалення ефективності логістичних процесів МТП «Южний» при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Об'єкт дослідження : логістичні процеси на підприємстві при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Предмет дослідження : теоретичні аспекти та практичні рішення щодо удосконалення логістичних процесів на МТП «Южний»

Методологічною основою роботи є теоретичні положення економічної науки, наукові праці вітчизняних та закордонних вчених, присвячені проблемам логістичних операцій. У роботі було використано наступні загальнонаукові та спеціальні методи: методи узагальнення та синтезу, статистичного та економічного аналізу, SWOT-аналіз, графічні методи аналізу.

Інформаційною основою дослідження виступають закони та інші нормативно-правові документи, монографічна та наукова література, Інтернет-джерела, статистична інформація Державної служби статистики України та Міністерства економіки.

ВИСНОВКИ

У результаті аналізу широкого спектра теоретичних та аналітичних джерел щодо та визначення напрямків удосконалення міжнародних логістичних операцій МТП «Южний» зробимо такі висновки:

Міжнародна логістика є безпосереднім наслідком процесу поширення та розвитку інтернаціоналізації економічних зв'язків, вона сприяє зміцненню взаємних зв'язків між економічними агентами, що задіяні у міжнародній торгівлі.

Як бачимо, на логістичні витрати впливають усі галузі логістичної діяльності, які знаходяться в тісному взаємозв'язку, тому при їх виділенні та управлінні, необхідно враховувати їх зміни протягом всього ланцюжка логістичної системи, оскільки зменшення одних, може привести до збільшення інших логістичних витрат.

Але, для детальнішого врахування впливу чинників на формування логістичних витрат, слід розглядати їх в рамках функціональних галузей логістики. Це дозволить охопити і зовнішні, і внутрішні процеси логістичної системи.

Моніторингові показники дозволяють прослідкувати за динамікою роботи логістичних систем. До типових моніторингових логістичних показників можна зарахувати рівень сервісу та елементи структури витрат. Контрольні показники відображають поточні результати діяльності та слугують для коректування логістичного процесу в тих випадках, коли він відхиляється від встановлених нормативів

Як видно з наведеної таблиці перші місця за обсягами вантажоперевалки займають Одеський порт, ДП МТП «Южний» та Іллічівський, спостерігається значне падіння обсягів вантажоперевалки за останній рік. Слід також зазначити, що вони зберігають позитивну динаміку щодо зростання цього показника. Інші порти характеризує дещо інша ситуація – Ренійський та Усть – Дунайський порт нарощують розміри вантажної перевалки. ДП «АМПУ» підведені підсумки роботи морських

портів України за 2017 рік. Розвиток морських портів має бути узгодженим і комплексним, спрямованим на підвищення ефективності роботи морського транспорту і економіки країни в цілому. Концепція розвитку морських портів України, на нашу думку, має бути орієнтованою на: удосконалення матеріально-технічної бази, створення сучасної портової інфраструктури, нарощування пропускну здатності; інвестиційно-інноваційну діяльність: розробку конкретних інвестиційних та інноваційних проектів з нарощування потужності та підвищення якості робіт і послуг порту; пошук джерел фінансування розвитку порту, підвищення обсягів надходження коштів від діяльності порту; оптимізацію використання ресурсів і зниження витрат на вантажно-розвантажувальні роботи та інші роботи і послуги. За результатами діяльності портів в останні роки можна визначити наступні недоліки і помилки державного управління галуззю: нестабільність у системі управління морською галузі, що пов'язана із частою зміною керівництва галузі та портів; низькі тарифи на вантажно-розвантажувальні роботи в портах; системні недоліки в управлінні, відсутність концепції, стратегії та обґрунтованої політики розвитку галузі; відсутність дієвої державної підтримки підприємств галузі; нестійкість лінійної вертикалі управління галуззю; спроби приватизації морських торговельних портів.

Таким чином, стратегія розвитку морських портів має бути спрямована насамперед на вирішення наступних задач: оптимізацію принципів і структури управління галуззю; створення сучасної вантажної бази портів та портової інфраструктури; розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності; залучення фінансових ресурсів; удосконалення тарифної політики; удосконалення системи митного контролю; підвищення ефективності функціонування портів; підвищення ролі соціальної складової у діяльності портів

Метою удосконалень міжнародної логістики порту «Южний» є підтримка України в:

- реалізації логістичного потенціалу; посиленні мультимодальності та взаємосполучуваності між різними видами транспорту; обслуговуванні, модернізації та розширенні ефективної транспортної та логістичної інфраструктури та сприянні розвитку енергоефективних вантажних перевезень; підвищенні кваліфікації та навчанні персоналу, задіяного у наданні послуг, пов'язаних з транспортом та логістикою; сприянні торгівлі.

Пріоритетним завданням в рамках реалізації вказаних цілей є створення транс'європейської транспортної мережі – TEN-T (англ. The Trans-European Transport Networks), Прив'язуючись до конкретних проектів, TEN-T-політика, перш за все, передбачає розвиток інтермодальних перевезень та зміну співвідношення між різними видами транспорту в структурі пасажирських та вантажоперевезень.

На короткострокову перспективу передбачається: забезпечення досягнення глибин підхідного каналу та акваторії відповідно до показників техніко-економічного обґрунтування «Реконструкція водних підходів, маневрових зон та операційних акваторій біля причалів з урахуванням перспективного вантажообігу морського порту «Южний», схваленого Кабінетом Міністрів України від 08.09.2016 № 657-р; реконструкція та будівництво причалів загальною довжиною 1900 метрів.

На середньострокову перспективу планується: вихід держави із сегменту стивідорної діяльності, шляхом передання ДП «Морський торговельний порт «Южний» в концесію; розвиток перспективних територій зі створенням відповідної причальної лінії; розширення пропускних спроможностей залізничних станцій ст. «Чорноморська» - ст. «Берегова»; реконструкція та розвиток під'їзних автомобільних шляхів (ділянки М-14 «Одеса – Миколаїв» та М-28 «Одеса – Южний»).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аграрне інформаційне агентство [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://agravery.com/uk/posts/show/kargil-vklade-100-mln-dolariv-u-port-uznij..>
2. Адміністрація Морських Портів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.uspa.gov.ua/>.
3. Адміністрація морського порту "Южный" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://uspa.gov.ua/yuz/?show=pro-adminstracyu>.
4. Анализ деятельности зарубежных логистических центров [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://repetitora.com/analiz-deyatelnosti-zarubezhnyh-logisticheskikh-centrov>.
5. Біменко Т. В. Аналіз господарської діяльності / Т. В. . Біменко, І. А. Косової. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 432 с.
6. Боняр, С. М. Міжнародний досвід створення мультимодальних транспортно-логістичних центрів/ С. М. Боняр, // Економіка та держава. – № 3. – № 3. – С. 32-35.
7. Васильців Н.М. Передумови та тенденції розвитку глобальної логістики / Н.М. Васильців// Економіка. – 2015. – № 3. – С. 20-25.
8. Гаджинский А. Логістика / А.М. Гаджинский. – Київ: Дашков і Ко, 2012. – 432 с.
9. Господарський кодекс України Верховна Рада України від 16.01.2003 № 436-IV. Редакція від 19.01.2012.
10. ГП «Морской торговый порт «Южный» ставит новые рекорды по скорости обработки судов [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:<http://repost.com.ua/index.php/industry/industry-news/port-news>

11. Закон України про зовнішньоекономічну діяльність Верховна Рада УРСР; Закон від 16.04.1991 № 959-XII. Редакція від 07.08.2011.
12. Захаров Ф.К. Ф. Логистика, эффективность и риски внешнеэкономических операций / Ф.К. Захаров Ф.К. – Київ: ИНЭКС, 2010. – 252 с.
13. Зубіна. О. О. Інфраструктура товарного ринку: теоретичні засади / О.О. Зубіна.. – Київ: Знання, 2014. – 259 с.
14. Кіс О. М. Особливості формування та розвитку логістичних логістичних кластерів / О. М. Кіс. // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – С. 37–42.
15. Кочубей Й. Д. Оцінка ефективності функціонування логістичної системи торговельних підприємств/ Кочубей Й. Д.// Вісник КНТЕУ. – 2009. – С. 59 – 66
16. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії : підручник / Є.В. Крикавський. – 2-е вид., доп. і переробл. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, «Інтелект-Захід”, Львів, 2006. – 456
17. Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок / М. Кристофер; под общ. ред. В. С. Лукинского. — СПб.: Питер, 2004. — 316 с.: ил. — (Серия "Теория и практика менеджмента").
18. Кузьмін О. Є. Особливості ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства/ О. Є. Кузьмін, І. М. Поліщук. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – С. 313–322
19. Лобанов, Н. Б. Транспортно-логистические центры: зарубежный опыт [Електронний ресурс]/ Н. Б. Лобанов. – Режим доступу: <http://www.lobanov-logist.ru/library/355/57650>.
20. Люріна Н. Логістика / Н. М. Люріна. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 392 с.

21. Макаренко М. В. Аналіз практики управління в 72 провідних портах світу / М. В. Макаренко, А. З. Шайхатдінов. // Київ: Центр учбової літератури, – 2015. – №30. – С. 349–356.
22. Міжнародна торгівля: підручник. Видання 5-те, перероб. та доп. – Київ– Катовіце-Краків: Центр учбової літератури, 2015. - 272с.
23. Нікулін С. Г. Світові тенденції розвитку морських портів / С. Г. Нікулін // Економіка: реалії часу. – 2015. – №4. – С. 148–154
24. Окландер М. Логістика / М.А. Окландер. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 346 с.
25. Олійник Я.Б., Смирнов І.Г. Міжнародна логістика: навч.пос./Я.Б. Олійник, І.Г. Смирнов. – К.: Обрії, 2011. – 546 с.
26. Пасічник, А. М. Світовий досвід створення транспортно-логістичної інфраструктури: стан та перспективи застосування в Україні [Текст] А. М. Пасічник, В. В. Кутирев // Вісті Автомобільно- дорожнього інституту: науково-виробничий збірник. – Горлівка, 2011. – № 2(13). – С. 121-128.]
27. Поткін О. О. Формування логістичних стратегій морського торгового порту [Електронний ресурс] / О. О. Поткін // Розвиток менеджменту виробничої сфери в умовах глобалізації Міжнародна науково-практична конференція. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/Dashka/Downloads/9157.pdf>.
28. Примачев Н.Т., Н. Морские торговые порты в системе интермодальных транспортных сообщений. / Н.Т., Примачев Н.Т., – Одесса: ИРПЭЭИ, 2001. – 27 с.
29. Сімір О.О // Наук. Вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Сер. Міжнародні відносини. Вип. 1, 2001. - С. - 20.
30. Малиндретос Г. Транспортная логистика и интермодальные перевозки: учебн. пособие / Г. .Малиндретос. – Одесса: Астропринт, 2007. – 256 с.

- 31.Тюріна Н. М. Логістика Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 346 с.
- 32.Українська митна брокерська група – [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://ucbg.com.ua/>
33. Холод Б. І. Глобалізація як фактор впливу на процеси логістичного управління зовнішньоекономічної діяльності підприємств /Холод, О. М. Зборовська. // Європейський вектор економічного розвитку. – 2014. – С. 261–270.
34. Хромых, А. А. Современные логистические центры Самарской области [Електронний ресурс]/ А. А. Хромых // Материалы XI Всероссийской научно-технической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Молодежь и наука», 15-25 апреля 2013 г. – Режим доступа: <http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2013/thesis/s019/s019-011.pdf>.)
- 35.PORTNET® - Empowering Singapore shipping community through technology [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.portnet.com/WWPublic/pdt_portnet.html
- 36.Ballou R. Business Logistics Management/ — New Lersy (USA): Englewood Clifs, PrenticeHall. Inc.. 1992. — 445 p. 162. Beier F. J. Logistyka / F. J. Beier, K. Rutkovski. — Warszawa : SGH, 1995. —16 s.
37. Busher J. Logistics Excellence / J. Busher, G. Tyndall // Manag. Accoun. — 1987. — v 8. — P. 32–39.
38. Christopher M., Peck H. Marketing Logistics, Second Edition. — Butterworth-Heinemann, — 2003.
- 39.Council of Logistics Management Conference, Annual Report, 2009. 167. Coyle J.J., Bardy E.J., Langlay C.J.J. Logictics in the Firm:The Micro, or intrafirm, Enviroment. The Management of Business Logictics, St.Paul 1988, p. 49-67.
- 40.Coyle J.J., Bardy E.J., Langlay C.J.J. The Management of Business Logictics, 5th ed.St.Paul: West Publishing Co. — 1992. — 35p.

41. Goodfellow R. Manufacturing Resource Planning / R. Goodfellow.— A Pocket Guide, 1993 170. Heskett J. L. Logistics: Essential to Strategy / Harvard Busin. Rev. — 1977. — November–December.
42. Mayer St. Erfolgsfaktoren für Supply Chain Management nach der Jahrtausendwende / St. Mayer // Logistik 2000plus. Visionen — Märkte — Ressourcen, H-Ch. — Berlin : Pfohl (Hrsg.), Erich Schmidt Verlag, 2003.
43. Morgenstern O. Note of the Formulation of the Study of Logistics/ The RAND Corporation Papers. New York. — 1951. — 75 p.
44. Pfohl H.-C. Systemy logistyczne. — Poznań, 1998. — 420 s. 174. Terminology in Logistics: ANNEX Dictionary / European Logistics Association, 1994.